

Družne stvari.

Kaj storiti, da ne bode vlačugarjev beračev?

Beraške mavhe so grozne nadloge na kmetih, posebno tam pa še nevarne, kjer je kako posestvo na samem.

Še mladi in močni potepuhi, ki bi lahko delali, pa tudi take babe, popotni rokodelci, cigani s celo kôpo otrók, pa tudi stari res revni ljudje od blizo in daleč se plazijo od zora do mraka od hiše v hišo, beračijo kruha, moke, slanine, perila, obleke, denarja itd., in če jim tega ali unega ne daš hitro ali dosti, še mrmrajo, jezik brusijo, kolnejo in žugajo, včasih še proč vržejo, kar si jim dal.

In čeravno se od vseh strani slišijo te nadloge — tožijo po kmetih in po mestih — vendar se nič ne stori, da bi se odvrnilo to zlo!

Res je to, prav imate, ki tako tožite; al vprašamo vas: kdo naj pa pomaga, da se odvrne to beraško vlačuganje, in kako?

Denarja ni od nikodar, da bi se delil beračem, in na tavžente in tavžente bi ga móglo biti, da bi se dajal beračem. In tudi ne bi bilo dobro, da bi beraške mavhe vedele za tak zaklad, kajti še več bi bilo potepuhov.

Kako tedaj odvrniti beraško silo?

Prav lahko — če bi se le povsod storilo, kar je treba.

Skrb za revne je po postavi dolžnost vsaki občini (soseski). Ako bi spolnovala vsaka soseska svojo dolžnost prav ostro, brž bode beraškemu nadlegovanju konec. Revnih ljudi sicer ne moremo v zemljo zakopati, in revni ljudje bodo, dokler bode svet stal — al veliko veliko manj jih bode, in ti, kar jih je, ne bodo drugim nadloga. Vsaka soseska pozna svoje ljudi; ona vé, kdo je res revež, kdo pa le lenúh. Unim je treba pomagati, ti pa se morajo siliti k delu, kterege se nikjer ne manjka, in če ga v enem kraju ni, dobí se ga v drugem. In to je ravno, kar se lenúhom mrzí, da pobašejo beraško mavho in hajd! ž njo po svetu.

Ako bi se vse soseske resno poprijele tega, da se konec naredí beraškemu vlačugarstvu in nasledkom njegovim, kmalu bi bilo vseh pritožeb konec; dokler pa le tožimo, pa nič ne storimo, pojó nam berači zmirom staro pesem.

Kako pa bi se dalo to izpeljati?

Prvo je, da vsaka soseska (občina) svojim res revnim ljudém, ki si ne morejo nič zaslužiti, dá živeža, obleke in stanovanje; kdor pa delati more, onega naj sili v delo, da si kaj prisluži. Zato ne sme nikogar pustiti iz vasi, da bi beračil po svetu. Župan ima po postavi oblast v rokah, da to ukaže in izpelje.

Drugo bi bilo to, kar je v nekterih manjših mestih pa tudi vaséh na Nemškem navada, da se popotnim rokodelcem, ki bogajme prosijo, le v eni hiši vasi delé milodari (almožina). V to ubožno kaso vsak posestnik vsak teden kaj dá, in iz te nabire se delijo milodari. Po takem bi gotovo vsacega gospodarja manj zadelo kakor zdaj, ko včasih berač beraču kljuko podaja.

Tretje bi bilo treba tega, da bi si vsaka občina udinjala služabnika, kateri bi poleg družih opravil tudi to nalogo imel, da pazi na tuje berače, jih zasači in k zupanu tira, da jih dá potirati naprej. Ako se pomisli, koliko zdaj leto in dan izdajo ljudje beračem, pač je očitno, da se bode z manjšim denarjem lahko udinjal občinski služabnik, kateri bode še družih opravil opravljal, ki jih ima občina. Pa tudi več služabnikov bi se dalo udinjati, ako je občina velika, kakor bi se nasproti

dalo več sosesk združiti v eno večo občino, ki si more držati služabnika.

Po tem nasvetu bi lahko v enem hipu bil konec vsemu beraškemu vlačugarstvu. Druzega ni treba, kakor to, da vse soseske resno rečejo: mi ne trpimo beračev. Al vse bi se morale po deželni postavi zavzeti v to, kajti če jih je sto pametnih, ki hočejo izpeljavati občinsko postavo, sto pa zanikernih, potem se vé da vse to nič ne pomaga.

Al potem ne smete tožiti, dragi sosesčani, da vam berači ne dajó mirú. V vaših rokah je gotova pomoč. Tudi tù veljá zlati pregovor: „Pomagaj si sam, i Bog ti bo pomagal!“

Vrednost kuponov

raznih naših državnih obligacij pričenši od 1. julija 1868. l. po odbitem 20% davku.

1. Državnih obligacij metalikov (100 gold. novega denarja za 100 gold. starega denarja), od katerih se obresti plačujejo v papirnatem denarju:

starega denarja		novega denarja	
kupon za	gold. 30 kr.	veljá le	gold. 42 kr.
1	15	1	5
1	30	1	26
2	—	1	68
2	15	1	89
2	30	2	10
5	—	4	20
8	—	6	72
10	—	8	40

2. Drž. obligacij národnega posojila (100 gld. nov. denarja za 100 gold. star. denarja), od katerih se obresti plačujejo v srebru:

starega denarja		novega denarja	
kupon za	gold. 30 kr.	veljá le	gold. 42 kr.
1	15	1	5
2	30	2	10
12	30	10	50
25	—	21	—

3. Drž. obligacij posojila v srebru od 1849. 1851. (Ser. B.) in 1854. leta (115 gold. nov. den. za 100 gold. star. den.)

starega denarja		novega denarja	
kupon za	2 gold. 30 kr.	veljá le	2 gold. 41½ kr.
12	30	12	7½
25	—	24	15

4. Drž. obligacij posojila v srebru od 11. maja 1864 (110 gld. nov. den. za 100 gld. star. den.)

starega denarja		novega denarja	
kupon za	25 gold.	veljá le	23 gold. 10 kr.

5. Drž. obligacij angleškega posojila 1852. in 1859. leta (115 gold. nov. denarja za 100 gold. star. denarja)

starega denarja		novega denarja	
kupon za	12 gold. 50 kr.	veljá le	12 gold. 7½ kr.
25	—	24	15

6. Drž. obligacij avstr. veljave (95 gold. za 100 gold.)

starega denarja		novega denarja	
kupon za	2 gld. 50 kr.	veljá le	1 gold. 99½ kr.
12	50	9	97½
25	—	19	95
125	—	99	75

7. Drž. obligacij 1866. leta (ki so bile davka proste (102 gold. 50 kr. nov. denarja za 100 gold. star. denarja)

starega denarja		novega denarja	
kupon za	2 gold. 50 kr.	veljá le	2 gold. 15¼ kr.
25	—	21	25½